

KRYNICA FORUM 2024

**Nikt w pojedynkę nie wykona symfonii.
Do jej wykonania potrzebna jest zawsze cała orkiestra.**

Izba Przemysłowo-Handlowa
w Krakowie
Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie

Izba Przemysłowo-Handlowa w Rzeszowie

Sądecka Izba Gospodarcza

**Polsko-Słowacka Izba
Przemysłowo-Handlowa w Krakowie**

**Prešovská Regionálna Komora Slovenskej
Obchodnej a Priemyselnej Komory**

WNIOSEK - INICJATYWA

***Izb Handlowych
działających na pograniczu
Polski i Słowacji***

**do Prezesa Rady Ministrów RP
Marszałka Małopolski
Marszałka Podkarpacia
Marszałka Śląska**

**o wspieranie rozwoju pogranicza
polsko-słowackiego.**

**Szanowny Pan Donald TUSK
Prezes Rady Ministrów RP**

**Nikto sám nevie zahrať symfóniu.
Na jej odohratie je potrebný celý orchester.**

Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach

Nowotarska Izba Gospodarcza

Tatrzańska Izba Gospodarcza

Slovensko-Poľská Obchodná Komora v Žiline

**Žilinská Regionálna Komora Slovenskej
Obchodnej a Priemyselnej Komory**

NÁVRH - INICIATÍVA

***Obchodných komôr
pôsobiacich v pohraničí
Poľskej a Slovenskej republiky***

**Predsedovi vlády SR
Predsedníčke
Žilinského samosprávneho kraja
Predsedovi
Prešovského samosprávneho kraja**

**na podporu rozvoja poľsko-slovenského
pohraničia.**

Vážený pán Róbert FICO

**Szanowny Pan Łukasz Smółka
Marszałek Małopolski**

**Szanowny Pan Władysław Ortyl
Marszałek Podkarpacki**

**Szanowny Pan Wojciech Saługa
Marszałek Śląski**

Predseda vlády SR

**Vážená pani Erika Jurinová
Predsedníčka ŽSK**

**Vážený pán Milan Majerský
Predseda PSK**

Zwracamy się do Państwa z propozycją/inicjatywą wsparcia rozwoju 541-kilometrowego polsko-słowackiego pogranicza, składającego się z trzech istotnych, odrębnych i spójnych geograficznych subregionów karpackich (subregiony transgraniczne: Podkarpacki, Tatrzański i Beskidzki). Subregiony te charakteryzują się tym, że są transgraniczne, a ich realny rozwój jest możliwy jedynie dzięki wspólnym wysiłkom na poziomie krajowym obu państw Polski i Słowacji (lub czterech włączając Czechy i Ukrainę) oraz na poziomie regionalnym w odniesieniu do zaangażowanych regionów. Ich oryginalność i specyfika polega na tym, że należą one do trzech polskich województw (Podkarpackiego, Małopolskiego i Śląskiego), dwóch słowackich krajów samorządowych (Preszowskiego i Żylińskiego), dwóch państw członkowskich oraz jednej Unii Europejskiej (dalej UE). Subregion Podkarpacki na wschodzie graniczy z Ukrainą (obwód Zakarpacki i Lwowski), a subregion Beskidzki z Czechami (kraj morawsko-śląski).

Te subregiony, aby dalej się rozwijać, potrzebują na poziomie regionalnym utworzenia wspólnych rad partnerstwa z przedstawicielami zaangażowanych regionów (województw, krajów i obwodów) oraz zatwierdzenia zintegrowanych strategii subregionalnych na rzecz ich ochrony i zrównoważonego rozwoju.

Obowiązujące przepisy europejskie (Kodeks postępowania i inne regulacje) umożliwiają i zachęcają państwa członkowskie do tworzenia międzynarodowych subregionów oraz zintegrowanych inwestycji subregionalnych w procesach korzystania z funduszy UE. UE jest wyjątkową unią gospodarczą i polityczną 27 państw, której nasze kraje są członkami już od 20 lat. UE tworzy rozległy rynek z wolnym przepływem osób, kapitału i towarów. Do jej głównych celów należą między innymi: promowanie pokoju, wzrostu gospodarczego i dobrobytu obywateli. UE umożliwi obywatelom większy udział w dziedzinach, które mają istotny wpływ na ich życie, co dotyczy również polityki funduszy unijnych.

Na poziomie krajowym Polski i Słowacji (lub odpowiednio czterech państw włączając Czechy i Ukrainę, czy też wszystkich siedmiu sygnatariuszy Konwencji Karpackiej) konieczny i jest pożądanym dynamiczny restart 21-letniej Konwencji Karpackiej, który można osiągnąć poprzez utworzenie urzędów pełnomocników rządów ds. Konwencji Karpackiej, podlegających bezpośrednio

Obracame sa týmto na vás s návrhom / iniciatívou na podporu rozvoja 541 km dlhého poľsko-slovenského pohraničia, ako troch významných, samostatných a ucelených geografických cezhraničných Karpatských subregiónov (ide o cezhraničné subregióny Podkarpatský, Tatranský a Beskydský). Sú špecifické tým, že sú cezhraničné a tiež tým, že ich skutočný rozvoj je možný len našimi spoločnými silami na národnej úrovni oboch krajín Poľska a Slovenska (resp. štyroch, vrátane Česka a Ukrajiny) a tiež regionálnych úrovniach dotknutých regiónov. Ich originalita a špecifickosť spočíva v tom, že patria trom poľským vojvodstvám (Podkarpatskému, Malopoľskému a Sliezskeму), dvom slovenským samosprávnym krajom (Prešovskému a Žilinskému), dvom členským štátom a jednej Európskej únii (ďalej len EÚ). Pričom Podkarpatský subregión sa na východe prelína do Ukrajiny (Zakarpatská a L'vovská oblasť) a Beskydský subregión do Česka (Moravsko-sliezsky kraj).

Uvedené subregióny pre svoj ďalší rozvoj potrebujú na regionálnej úrovni vytvorenie spoločných rád partnerstiev zo zástupcov dotknutých regiónov (vojvodstiev, krajov a oblastí) a schválenie integrovaných subregionalných stratégií ich ochrany a trvalo udržateľného rozvoja.

Platná európska legislatíva (Kódex správania a ďalšie predpisy) to umožňujú a nabádajú členské krajiny k vytváraniu medzinárodných subregiónov a integrovaných subregionalných investícií v procesoch čerpania fondov EÚ. EÚ je jedinečnou hospodárskou a politickou uniou 27 štátov, ktorej členmi sú naše krajiny už 20 rokov. EÚ tvorí rozsiahly trh s voľným pohybom osôb, peňazí a tovarov. Medzi jej hlavné ciele mimo iné patrí: presadzovanie mieru, hospodárskeho rastu a blaha občanov. EÚ umožňuje občanom mať väčšie slovo v oblastiach, ktoré majú dôležitý vplyv na ich život a tak je tomu aj v oblasti politiky fondov EÚ.

Na národnej úrovni Poľska a Slovenska (resp. štyroch krajín, vrátane Česka a Ukrajiny, či všetkých siedmich signatárskych krajín Karpatského dohovoru) je potrebný / žiaduci dynamický reštart 21 ročného Karpatského dohovoru, ktorý sa dá dosiahnuť zriadením Úradov splnomocnencov vlád pre Karpatský dohovor spadajúcich

premierom rządów poszczególnych krajów sygnatariuszy. Aktywny restart Konwencji Karpackiej to już tylko krok do zatwierdzenia piątej europejskiej makroregionalnej strategii dla regionu Karpat. Międzynarodowy region Karpat ma wszystkie warunki i potencjał, aby zostać uznany za europejską makroregionalną strategię, jednak brakuje tej sprawie priorytetu i jedności, którą powinny wyznaczyć rządy poszczególnych krajów sygnatariuszy.

Szanowni najwyżsi przedstawiciele administracji publicznej na poziomie krajowym i regionalnym, podmioty gospodarcze z województw Podkarpackiego, Małopolskiego i Śląskiego oraz krajów Preszowskiego i Żylińskiego, jako ważni i istotni partnerzy społeczno-ekonomiczni o dominującej pozycji w sektorze przedsiębiorstw, zwracamy się do Państwa z propozycją/inicjatywą szybkiego i wspólnego rozwiązania tego transgranicznego zagadnienia i wyzwania. Pozytywne rozwiązanie tego poważnego problemu w znaczący sposób przyczyni się do szybszego rozwoju gospodarczego i lepszej ochrony środowiska naszych regionów przygranicznych.

Załączamy również do listu dokument „**Pomoc komunikacyjna i argumentacyjna – DLACZEGO TAK DLA STRATEGII KARPACKIEJ czy RESTART KONWENCJI KARPACKIEJ**”.

Jako dominujący i oficjalni przedstawiciele samorządu gospodarczego zaangażowanych regionalnych i transgranicznych subregionów, jak również krajowych izb gospodarczych Polski i Słowacji, podpisujemy ten dokument i dołączamy wyrazy szacunku oraz wiarę w szybkie pozytywne rozwiązanie poruszanych kwestii.

Krynica-Zdrój, 19. września 2024

Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie
Sebastian CHWEDECZKO Prezydent

Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach
Tomasz ZJAWIONY Prezes

priamo pod premiérov vlád jednotlivých signatárskych krajín dohovoru a od aktívneho reštartu Karpatského dohovoru je už len krok k schváleniu piätej Európskej dohovoru je už len krok k schváleniu piätej Európskej makro regionálnej stratégie pre región Karpát. Medzinárodný región Karpát ma všetky danosti a predpoklady potrebné pre schválenie za európsku makro regionálnu stratégiu, chýba však tejto téme priorita a jednotnosť, ktoré stanovujú vlády jednotlivých signatárskych krajín dohovoru.

Vážení najvyšší predstavitelia verejnej správy na národnej i regionálnej úrovni, podnikateľské subjekty Podkarpatského, Malopoľského a Sliezskeho vojvodstva, Prešovského a Žilinského kraja, ako významní a dôležití socio-ekonomickí partneri s dominantným postavením v rámci podnikateľského sektora, sa obracajú na vás s návrhom / iniciatívou kurýčlenému a spoločnému riešeniu predmetnej cezhraničnej témy a výzvy. Kladné vyriešenie tejto závažnej otázky prispeje značnou mierou k rýchlejšiemu hospodárskemu rozvoju a lepšej ochrane životného prostredia našich prihraničných regiónov.

Zároveň prikladáme k listu dokument „**Komunikačná a argumentačná pomôcka – PREČO ÁNO KARPATSKÁ STRATÉGIA, či REŠTART KARPATSKÉHO DOHOVORU**“.

Ako dominantní a oficiální zástupcovia podnikateľskej samosprávy dotknutých regionálnych a cezhraničných subregionov, ako i celoštátnych hospodárskych komôr Poľska a Slovenska podpisujeme túto listinu a pripájame spoločné pozdravy, prejavy úcty a viery v skoré kladné riešenia predmetných tém.

Krynica-Zdrój, 19. september 2024

Izba Przemysłowo-Handlowa w Rzeszowie
Mieczyslaw LAGOWSKI Prezes

Nowotarska Izba Gospodarcza
Marek TEPER Prezes

Sądecka Izba Gospodarcza
Paweł KUKLA Prezes

Tatrzańska Izba Gospodarcza
Agata WOJTOWICZ Prezes

Polsko-Słowacka Izba
Przemysłowo-Handlowa w Krakowie
Paulina Šperková Prezes

Slovensko-Poľská Obchodná Komora v Žiline
Stanislav KUČÍREK Predseda

Prešovská regionálna komora
Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory
Jozef HROBÁK Podpredseda predstavenstva

Žilinská regionálna komora
Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory
Pavol VITEK Predseda predstavenstva

Do wiadomości:

1. Słowacko-Polska Komisja Międzyrządowa
2. Minister Spraw Zagranicznych RP
3. Minister do spraw Unii Europejskiej RP
4. Minister Klimatu i Środowiska RP
5. Minister Infrastruktury RP
6. Minister Rozwoju i Technologii RP
7. Minister Funduszy i Polityki Regionalnej RP
8. Dyrektor Przedstawicielstwa KE w Polsce
9. Związek Euroregion „Tatry“
10. EUWT TATRY z o.o.
11. Krajowa Izba Gospodarcza

Na vedomie:

1. Slovensko-Poľská medzivládna komisia
2. Minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR
3. Minister životného prostredia SR
4. Minister dopravy SR
5. Minister hospodárstva SR
6. Minister investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
7. Vedúci Zastúpenia EK v SR
8. Združenie Euroregión Tatry
9. EZUS TATRY
10. Slovenská obchodná a priemyselná komora

**PREČO ÁNO KARPATSKÁ STRATÉGIA, či REŠTART KARPATSKÉHO DOHOVORU
V TATRÁCH SVITÁ NA SYSTÉMOVÉ RIEŠENIA a AKO ĎALEJ V KARPATOCH?
/S U M A R I Z Á C I A - K O M U N I K A Č N Á a A R G U M E N T A Č N Á P O M O C K A /**

Na úplnom začiatku našich iniciatív v roku 2016 nikto z nás netušil (8 slovenských a poľských regionálnych obchodných komôr pôsobiacich na oboch stranách Tatier), že **pri hľadaní systémového riešenia pre ochranu a trvalo udržateľný rozvoj Tatier v 21. storočí** sa budeme musieť zaoberať až **Karpatskou stratégiou**, ktorú bude musieť ešte schváliť Európska únia a krajiny regiónu Karpát, resp. iniciovať **reštart 21-ročného Karpatského dohovoru**.

Makro regionálne stratégie EÚ – sú politickým rámcom umožňujúcim EÚ a krajinám toho istého regiónu, aby lepšie využívali svoj spoločný potenciál. Inak povedané, slúžia na lepšie premostenie politiky EÚ s národnými politikami daných krajín a miestnymi úrovňami dotknutých subregiónov. Ciele stratégií sú dlhodobé a spoločne odsúhlasené zúčastnenými krajinami. Sú podporované z finančných prostriedkov EÚ, vrátane EŠIF, vnútroštátnych, regionálnych, miestnych, prípadne iných zdrojov.

Doposiaľ boli prijaté štyri makro regionálne stratégie EÚ

- **Stratégia EÚ pre región Baltského mora (2009)**
- **Stratégia EÚ pre podunajskú oblasť (2010)**
- **Stratégia EÚ pre región Jadranského a Iónskeho mora (2014)**
- **Stratégia EÚ pre alpský región (2015)**

Každú z nich napĺňa jej akčný plán, ktorý sa pravidelne aktualizuje.

V súčasnosti sa týkajú 19-tich členských štátov EÚ a 8-mich krajín mimo EÚ, čo predstavuje viac ako 340 mil. obyvateľov. **Význam makro regionálnych stratégií EÚ spočíva v ich medzi sektorovom prístupe, nadnárodnom rozmere a lepšom viacúrovňovom riadení a financovaní.**

Karpatský región, Karpatský dohovor a rodiaca sa Karpatská stratégia majú všetky predpoklady na to, aby EÚ a dotknuté krajiny schválili v budúcnosti Stratégiu EÚ pre región Karpát. Karpatská stratégia bude významným politickým rámcom EÚ na pomoc dotknutým karpatským krajinám a ich ekonomikám nie len v týchto časoch, ale i v dobe po skončení vojny na Ukrajine, v dobe jej obnovy a následne vstupu do EÚ. **Na naplnenie tejto ideje je však potrebný spoločný, intenzívny a koordinovaný postup predovšetkým signatárskych krajín karpatského regiónu i samotnej EÚ.**

Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (ďalej len dohovor), bol podpísaný v Kyjeve pred 21 rokmi, v máji 2003, siedmimi signatárskymi krajinami (Česko, Maďarsko, Poľsko, Rumunsko, Slovensko, Srbsko a Ukrajina). V súčasnosti má dohovor prijatých a podpísaných 5 implementačných protokolov a to: **protokol o biodiverzite, o lesoch, o cestovnom ruchu, o doprave a o trvalo udržateľnom poľnohospodárstve a rozvoji vidieka.** Cieľom dohovoru je zlepšiť kvalitu života, posilniť miestne ekonomiky a komunity a chrániť prírodné hodnoty a kultúrne dedičstvo.

Nato, aby bol Karpatský dohovor efektívnym nástrojom, musel by však byť aktívne koordinovaný vo všetkých jeho signatárskych krajinách premiérmi vlád a nie len „zaparkovaný“ na dotknutých ministerstvách. **Dvadsaťjedna ročný umiernený postup a rýchlosť súvisiacich procesov možno vyhovuje niektorým politikom a dotknutým úradníkom, avšak rozhodne je na ujmu daným regiónom a ľuďom žijúcim v nich.**

V septembri 2018 v poľskej Krynici-Zdrój podpísali predstavitelia Maďarska, Poľska, Slovenska a Ukrajiny Deklaráciu o vzniku Stratégie EÚ pre karpatský región a v decembri 2019 Európsky výbor regiónov (EVR) na svojom plenárnom zasadnutí schválil Stanovisko k makroregionálnej stratégii pre Karpaty, v ktorom vyzval

Európsku komisiu (EK), aby podporila iniciatívu vytvoriť makroregionálnu stratégiu pre karpatský región, ako ďalšiu makroregionálnu stratégiu a druhú stratégiu zameranú na európsku oblasť horského charakteru.

V roku 2021 v období február-júl viedol EVR celoeurópsku diskusiu na tému „Cezhraničná spolupráca a územia EÚ“, o ktorých sa podľa analýz z roku 2017 vie, že tvoria cca 40% územia EÚ, žije v nich cca 30% obyvateľov EÚ (cca 150 mil. občanov) a pokiaľ by EÚ a členské štáty odstránili neprimeranú a nadbytočnú byrokraciu, tieto regióny by mohli produkovať minimálne o 8% HDP viac. EVR na konci júla 2021 na svojom plenárnom zasadnutí prijal a zaslal kompetentným inštitúciám EÚ svoje uznesenia a odporúčania, aby cezhraničná spolupráca a územia boli v popredí politickej agendy EÚ, čo je plne v súlade s našimi nižšie uvedenými iniciatívami.

Uvedomujúc si uvedené skutočnosti a hľadajúc systémové riešenia, sa v septembri 2022 uskutočnila študijná-poznávacia cesta 18 zástupcov zo slovenskej i poľskej strany Tatier (zástupcovia regionálnej a miestnej samosprávy, obchodných komôr i podnikateľských subjektov) pod masív Mont Blanc „na skusy a po rozumy.“ Horský masív Mont Blanc (strecha Európy), pohorie v Západných Alpách na území Francúzska, Talianska a Švajčiarska (o tejto ceste a našich spoločných tatranských aktivitách sme podrobne písali v mesačníku SOPK – OPH – číslo 11/2022).

Dňa 14.06.2023 sa v AquaCity Poprad uskutočnilo ako voľné pokračovanie uvedenej cesty medzinárodné odborné podujatie „TRENDY ROZVOJA CEZHRANIČNÝCH TURISTICKÝCH DESTINÁCIÍ,“ na ktorom sme privítali talianskych zástupcov spod horského masívu Mont Blanc a mali možnosť sa dozvedieť ako riešia oni obdobné úlohy a výzvy, ktoré stoja aj pred nami a našimi Tatrami. Práve tento cezhraničný región je kolískou a európskou i svetovou špičkou v horskom turizme.

Dňa 06.06.2024 sa v AquaCity Poprad uskutočnil 2. ročník medzinárodného odborného podujatia „TRENDY ROZVOJA CEZHRANIČNÝCH TURISTICKÝCH DESTINÁCIÍ – II.“ so zameraním na príklady dobrej praxe z Talianska a Švajčiarska a na politiky rozvoja turizmu v Tatrách (bližšie informácie o uvedených konferenciách nájdete v slovensko-poľsko-talianskych zborníkoch na webových stránkach našich obchodných komôr).

Prezentované názory a podnety z oboch konferencií boli zhrnuté nasledovne:

- Tatry sú unikátny cezhraničný slovensko-poľský subregión so špecifickou geobiosférou, históriou, kultúrou a cestovným ruchom – jedna spoločná destinácia!
- Veľkým prínosom pre Tatry sú a budú veľké spoločné cezhraničné projekty (napr. cyklotrasa okolo Tatier, moderný integrovaný ekologický dopravný systém okolo celých Tatier ... a možno raz aj spoločné poľsko-slovenské zimné olympijské hry).
- Pri realizácii projektov je treba vytvárať synergie.
- Je nevyhnutné zlepšiť prepojenie existujúcej infraštruktúry na oboch stranách Tatier (pravidelná verejná doprava, vleky...), resp. cielene budovať takúto infraštruktúru.
- Karpatská stratégia je dôležitý nástroj, ale jej prijatie si bude vyžadovať dlhodobejšie úsilie. Podmnožinou Karpatskej stratégie by mala byť fungujúca Tatranská stratégia.
- Prínosom Tatranskej stratégie by bolo lepšie plánovanie veľkých projektov (odhliadnuc od zdrojov financovania), výsledkom čoho by bola podpora konkurencieschopnosti Tatier ako jednej modernej medzinárodnej turistickej destinácie.
- Na prijatie Karpatskej stratégie, resp. Tatranskej stratégie, či reštart Karpatského dohovoru bude potrebné zintenzívniť a zjednotiť úsilie na medzinárodnej, národných a tiež dotknutých regionálnych úrovniach.

Máme jedny TATRY (korunu KARPÁT) a tie majú jednu faunu i flóru!

Budú mať raz TATRY, ako významný medzinárodný karpatský subregión, jednu slovensko-poľskú stratégiu ochrany a trvalo udržateľného rozvoja?

Budú mať raz TATRY jednotný moderný integrovaný ekologický dopravný systém okolo celých TATIER, keďže sú jedna cezhraničná turistická destinácia, ktorá spadá pod územie Slovenskej a Poľskej republiky a spravuje ju Malopoľské vojvodstvo, Prešovský i Žilinský samosprávny kraj?

- Ak nemáme víziu – cieľ, nevieme kam sa chceme dostať.
- Ak nemáme cieľ, nemôžeme mať stratégiu, ako sa k nemu dostaneme.
- Ak nemáme cieľ, ani stratégiu, nemôžeme mať ani realizačný plán „AKO A KAM.“

TATRY POTREBUJÚ SPOLOČNÉ SLOVENSKO-POLSKÉ SYSTÉMOVÉ RIEŠENIA OCHRANY

A TRVALO UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA!!! DOKÁŽEME TO???

Aj pod vplyvom týchto udalostí a iniciatív **Prešovský samosprávny kraj** (ďalej len PSK) ako líder v regióne začal s prípravou prvých opatrení zameraných na zavedenie budúcej integrovanej dopravy vo Vysokých Tatrách. V priebehu posledných 12 mesiacov pripravil návrh Plánu udržateľnej mobility pre región Vysokých Tatier, ktorý obsahuje niekoľko desiatok opatrení. **Snahou je riešiť nielen dopravu na slovenskej časti Tatier, ale v spolupráci s Malopoľským vojvodstvom aj cezhraničné prepojenie Tatier verejnou dopravou.**

PSK spolu so svojim poľským partnerom Powiatom Tatrzańskim so sídlom v Zakopanom pripravili a 29.9.2023 podali spoločný cezhraničný projekt v rámci aktuálnej výzvy Programu cezhraničnej spolupráce Interreg PL-SK 2021-2027.

Hlavným cieľom projektu „Dve krajiny – jedny TATRY“ - integrovaná doprava v Tatrách je riešenie dostupnosti služieb cestovného ruchu integrovanou, trvalo udržateľnou dopravou v spoločnom cezhraničnom regióne TATRY s dôrazom na ekologickú cezhraničnú verejnú dopravu a s potrebou riešiť kriticky vysoký nárast individuálnej automobilovej dopravy.

Hlavným výstupom projektu je vypracovanie komplexnej štúdie uskutočniteľnosti zameranej na posúdenie optimálnych možností dopravných riešení v Tatrách.

Vypracovanie veľkej štúdie uskutočniteľnosti, ktorá má ponúknuť reálne riešenia pre dopravu v Tatrách, si v rámci prípravy Plánu udržateľnej mobility regiónu Vysokých Tatier vyžiadali Ministerstvo živ. prostredia, Ministerstvo dopravy, orgány ochrany prírody, ako aj Železnice SR a ďalšie subjekty.

Ďalším významným míľnikom v tatranskom regióne v júli 2023 bolo, keď **Zhromaždenie EZÚS-u TATRY so sídlom v Novom Targu** (Európske Zoskupenie Územnej Spolupráce TATRY) na svojom zasadaní **schválilo vypracovanie spoločnej cezhraničnej stratégie územia patriaceho pod EZÚS TATRY** /na slovenskom území okresy počnúc Sabinovom a končiac Oravou a na poľskom území sú to powiaty- okresy Tatrzański, NowoTarski, Limanowski, NowoSadecki, Myślenicki a Gorlicki/ na obdobie do roku 2030, tiež v rámci aktuálnej výzvy Interreg PL-SK 2021-2027.

V dňoch 16.–17. mája 2023 sa konalo v Nowom Sączu na pozvanie Sąddeckej obchodnej komory a Vysokej školy podnikania - NLU zasadanie poľsko-slovenskej pracovnej skupiny pre hospodársku spoluprácu v rámci Medzivládnej komisie PL-SK pre cezhraničnú spoluprácu, ako platforma pre cezhraničnú hospodársku spoluprácu komôr/združení a prihraničných regiónov. Na stretnutí odzneli silné slová poľských a slovenských členov pracovnej skupiny pre podporu prijatia 5. makroregionálnej stratégie EÚ - Karpatskej stratégie a potrebu ďalšej aktívnej propagácie a lobovania za túto myšlienku v Európskej komisii.

Cestná infraštruktúra a jej regulácie medzi susedmi sú stále nedostatočné, čo znamená, že obchod medzi Poľskom a Slovenskom sa nerozvíja tak dynamicky, ako by mohol. Najlepším príkladom je most cez hraničnú rieku Poprad postavený v Piwniczna-Zdroj - Mnišek nad Popradom z prostriedkov Európskej únie. Mal prispieť k zvýšeniu obchodnej a hospodárskej spolupráce. Jeho tonážne obmedzenia však znamenajú, že poľskí a slovenskí prepravcovia s tonážou bez obmedzenia musia kvôli nevyhovujúcemu hraničnému priechodu obchádzať 50 km vzdialenosť medzi Nowym Sączom a Starou Lubovňou päťkrát dlhšou trasou cez nákladné priechody bez obmedzenia Chyžne, alebo Barwinek. Východná polovica slovensko-poľskej 541 km dlhej hranice ma od roku 2006 /zavretie hraničného priechodu Tatranská Javorina pre kamióny/, tak o 50% horšiu kamiónovú prechodnosť /Barwinek–Vyšný Komárnik = jediný hraničný priechod bez obmedzenia/, ako mala pred vstupom do EÚ!!! To výrazne obmedzuje ekonomickú životaschopnosť tohto cezhraničného subregiónu.

Karpatská stratégia by bola pre Poľsko a Slovensko obrovskou príležitosťou tiež na efektívnejšie ekonomické využitie budovaného železničného spojenia „Podľeže – Piekietko“ v Malopoľsku, ktoré zlepší, zväčší kapacitu a zabezpečí lepšiu železničnú prepravu na medzinárodnej trase prechádzajúcej cez Karpaty. Krajiny dohovoru - Poľsko, Slovensko, Maďarsko, Srbsko, Rumunsko, až k Čiernemu moru.

Dalšou dobrou správou pre Tatranský špecifický cezhraničný subregión je skutočnosť, že pred rokom bol spustený na „Zakopianke“ do prevádzky tunel pod horou Luboň Mały na trase S7 Lubień - Rabka-Zdrój a že výstavba rýchlostnej cesty S7 z Krakova do Tatier až po hraničný priechod so Slovenkom v Chyžnom a rekonštrukcia „Zakopianky“ finišujú poslednými úsekmi. Rovnako dokončením veľkej rekonštrukcie železničnej stanice v Zakopanom sa zavŕši výstavba a prevádzka modernej železničnej trate z medzinárodného letiska európskeho významu v Krakove do Tatier – Zakopaného.

Zdá sa, že v spoločných slovensko-poľských Tatrách na regionálnej úrovni svitá na systémové riešenia a čo naše národné vlády, slovenská a poľská, aj ony si medzi svoje priority stanovili Karpatskú stratégiu, či reštart Karpatského dohovoru? Predovšetkým slovenská, keďže Slovensko je jediná krajina karpatského oblúka, kde každý vrch má svoje druhé meno KARPATY a stratégia, či dohovor sa dotýkajú celého štátu. **Budeme pozorne sledovať, iniciovať a podporovať!**

Na záver dva reálne príklady systémových riešení so spoločným „vyšším-európskym“ záujmom:

1. Brennerský železničný dvoj tunel

Na samom začiatku - 5 obchodných komôr (innsbrucká, mníchovská a 3 regionálne talianske obchodné komory) založili s jediným cieľom akciovú spoločnosť – lobing v prospech výstavby Brennerského tunela.

Súčasnosť – Brennerský železničný 2-oj tubusový 2-oj tunel vo výstavbe bude najväčšie banské dielo na svete. Spustený do prevádzky má byť v roku 2028 (1. tunel 55 km, 2. tunel 9 km, spolu 64 km, s vetracími a odvodňovacími šachtami a únikovými cestami spolu 230 km). Tunel je spoločné dielo EÚ, Rakúska a Talianska. Financovanie: 40 % EÚ a po 30 % Rakúsko i Taliansko.

2. Atlantická stratégia

Podľa nám dostupných neoficiálnych a neoverených informácií Krajiny Španielsko, Portugalsko, Francúzsko, Írsko a dnes už nečlenská Veľká Británia a Severné Írsko využili minuloročné španielske predsedníctvo v Rade EÚ a obnovili spoločne myšlienku Atlantickej stratégie z roku 2010 a jej návrh predložilo Španielsko koncom minulého roka Európskej komisii.

V prípade podpory zo strany Európskej komisie a ostatných inštitúcií EÚ sa bude Atlantická stratégia venovať najmä otázkam ochrany životného prostredia a biodiverzity pobrežia Atlantického oceánu, ako aj oživeniu kľúčových sektorov v tejto oblasti – turizmu, plavbe, morskému výskumu a inováciám, získavaniu energie, ekologickým aktivitám, námornej doprave, konštrukcii lodí, rybolovu a rozvoja prístavov.

- *Každý deň môže byť dňom nových začiatkov... pokiaľ sa stretnú správni ľudia.*
- *Čokoľvek, čo si dokáže ľudská myseľ predstaviť, toho je možno dosiahnuť.*
- *Nič nie je tak silné, ako myšlienky, pre ktoré dozrel čas.*

Spracovali:

- menom 10 obchodných komôr pôsobiacich na slovensko-poľskej hranici – august 2024

Piotr CEBULSKI v.r., prezes, Polsko-Słowacka Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie

Sebastian CHWEDECZKO v.r., prezydent, Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie

Tomasz ZJAWIONY v.r., prezes, Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach

Mieczysław LAGOWSKI v.r., prezes, Izba Przemysłowo-Handlowa w Rzeszowie

Paweł KUKLA v.r., prezes, Sądecka Izba Gospodarcza

Elżbieta Agata WOJTOWICZ v.r., prezes, Tatrzańska Izba Gospodarcza

Marek TEPPER v.r., prezes, Nowotarska Izba Gospodarcza

Stanislav KUČÍREK v.r., predseda, Slovensko-Poľská obchodná komora v Žiline

Pavol VITEK v.r., predseda predstavenstva, Žilinská regionálna komora SOPK

Jozef HROBÁK v.r., podpredseda predstavenstva, Prešovská regionálna komora SOPK

LEGENDA – OBSAH:

- Makroregionálne stratégie EÚ
- Karpatský dohovor
- Iniciatívy signatárov Dohovoru a EVR
- Aktivity regionálnych prihraničných OK
- Idea Tatranskej stratégie
- Aktivity Prešovského SK a EZUS TATRY
- Aktivity na území Malopoľského vojvodstva
- Príklady medzinárodných systémových riešení